

Žymių Tauragės datų kalendorius 2018 m.

Šiomet sukanka:

185 metai, kai 1833 m.

- pastatytas Tauragės paštas.

175 metai, kai 1843 m.

- spalio 10 d. Tauragės pašte buvo apsistojęs rašytojas Onore de Balzakas. Čia jis parašė laišką savo mylimajai Evelinai Hanskai.
- gegužės 21 d. pašventinta naujoji Tauragės evangelikų liuteronų bažnyčia (architektas - Brucas).

120 metų, kai 1898 m.

- Kunigaikštis H. Vasilčikovas įkūrė jo vardu pavadintą progimnaziją (nuo 1911 m. – gimnazija).

110 metų, kai 1908 m.

- įkurtas Tauragės ūkio ratelis.
- mieste pradėjo darbą privati berniukų progimnazija.
- įsteigta Šv. Juozapo darbininkų draugija. Jos įsteigimu rūpinosi kunigas Vincas Kemėšius.

100 metų, kai 1918 m.

- vokiečių okupacinė valdžia įkūrė Tauragės apskritį. 1918 m. gruodžio 17 d. buvo išleistas vidaus reikalų ministro V. Stašinsko aplinkraštis dėl apskričių viršininkų institucijos.
- 1918 m. pabaigoje suformuotas Tauragės apsaugos štabas, vadovaujamas karininko J. Kubiliaus. Organizuojamas Lietuvos kariuomenės „Žemaičių batalionas“.
- įkurta Tauragės urėdija.

90 metų, kai 1928 m.

- Tauragės dvaro patalpose Miškų urėdijos tarnautojai įkūrė styginių orkestrėlį.
- Tauragės dvare pradėjo veikti pradžios mokykla Nr. 5.
- įkurtas Vilniui vaduoti sąjungos Tauragės skyrius.
- draugija „Santara“ („Sandora“) Tauragės dvare įkūrė senelių-našlaičių prieglaudą ir vaikų darželį.

80 metų, kai 1938 m.

- rugpjūčio 18 d. atstatytas ir pašventintas per I-ąjį pasaulinį karą sugriautas evangelikų liuteronų bažnyčios bokštas.
- rugpjūčio 18 d. įvyko I evangelikų liuteronų bažnyčios giesmių šventė.

85 metai, kai 1933 m.

- spalio 22 d. Tauragėje atidaryti didžiausi Lietuvoje Šaulių namai (projektavo architektas K. Reisonas).

70 metų, kai 1948 m.

- sudarytas naujas Tauragės užstatymo projektas (architektas R. Skromanas).

- gegužės 22-23 d. vyko didžiausias masinis žmonių trėmimas iš Lietuvos kodiniu pavadinimu „Pavasaris“.

55 metai, kai 1963 m.

- pradėjo darbą Tauragės Skaičiavimo mašinų elementų gamykla.

50 metų, kai 1968 m.

- Tauragės liaudies teatras liaudies teatrų kolektyvų konkurse laimėjo I vietą.

30 metų, kai 1988 m.

- vietoje nugriautų Tauragės Mokytojų seminarijos rūmų pastatyta vaikų muzikos mokykla.
- rugsėjo 28 d. Tauragėje įsikūrė Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinė grupė.
- spalio 30 d. Jūros krantinės estradoje įvyko pirmasis Sąjūdžio organizuotas mitingas.
- lapkričio 16 d. virš Tauragės kultūros namų iškelta tautiška trispalvė.

25 metai, kai 1993 m.

- pastatyta 6-oji vidurinė mokykla, dabartinė „Aušros“ pagrindinė mokykla.

Žymių kraštiečių sukaktys ir jubiliejai

60 metų, kai 1958 m. Vėžalaukio k. (Tauragės r.) gimė **Marytė Slušinskaitė** – kalbininkė, muziejininkė, redaktorė, Lietuvos kalbos draugijos narė, kraštotyrininkė.

80 metų, kai 1928 m. Pabūdviečių k. (Tauragės r.) gimė **Pranas Savickis** – žurnalistas. Baigė Tauragės suaugusiųjų gimnaziją, Vilniaus universitetą. Dirbo Klaipėdos ir Panevėžio rajonų laikraščių redakcijose.

230 metų, kai 1788 m. Skaudvilėje gimė **Juozapas Varkulevičius** – kunigas, poetas. Mokėsi Kražių gimnazijoje. 1807–1808 m. buvo Luokės parapiinės mokyklos mokytoju. Vėliau mokėsi Varnių kunigų seminarijoje ir Vilniaus vyriausiojoje kunigų seminarijoje. Kunigavo Gargžduose, Laižuvoje ir Skaudvilėje. Parašė „Swejsk boba ridika“ (egzempliorius neišlikęs, aprašytas pagal šaltinius). Mirė 1838 08 14 Skaudvilėje.

Sausis

1 d. – 95 metai, kai 1923 01 01 Tauragėje gimė **Vytautas Bildušas** – žymus JAV lietuvių visuomenės veikėjas, chemikas. Mirė 2009 m. JAV.

13 d. – 145 metai, kai 1873 01 13 Skliausčių k. (Jurbarko raj.) gimė **Juozas Gudavičius** – dirigentas, kompozitorius, karo kapelmeisteris. Dėstė muziką Tauragės mokytojų seminarijoje bei komercinėje mokykloje. Vadovavo 1919 metų gruodžio 25 dieną Tauragėje įvykusio pirmojo Lietuvos kariuomenės pučiamųjų instrumentų orkestro koncertui. Mirė 1939 m. Panevėžyje.

27 d. – 60 metų, kai 1958 01 27 Tauragėje gimė **Rima Girniuvienė (Girnius)** – sociologė, JAV lietuvių bendruomenės Bostono apylinkės pirmininkė, JAV lietuvių bendruomenės narė, ansamblio „Jaunos širdys“ vadovė.

28 d. – 90 metų, kai 1928 01 28 Duselninkų k. (Alytaus raj.) gimė **Kostas Kaukas** – rašytojas, žurnalistas, redaktorius, literatūrinės I. Simonaitytės premijos laureatas. Dirbo korespondentu Tauragės rajono laikraščio „Tarybinis valstietis“ redakcijoje.

Vasaris

16 d. – 60 metų, kai 1958 02 16 Tauragėje gimė **Vaclovas Karbauskis** – Lietuvos Respublikos Seimo narys (2000–2008).

Kovas

1 d. – 80 metų, kai 1938 03 01 Devynakių k. (Tauragės r.) gimė **Albinas Juozapas Batavičius** – muzikantas, Lietuvos žurnalistų sąjungos, Lietuvos teatro sąjungos narys, kraštotyrininkas, Vilniaus žemaičių kultūros draugijos narys, Tauragės garbės pilietis.

5 d. – 90 metų, kai 1928 03 05 Jucaičių k. (Tauragės r.) gimė **Juozas Vaitkus** – veterinarijos gydytojas, biomedicinos mokslų daktaras (veterinarinė medicina), LVA Garbės profesorius (2002), LVA Zoohigienos ir maisto produktų sanitarijos katedros docentas, LDK Gedimino V laipsnio ordino kavaliierius. Mirė 2016 m.

28 d. – 80 metų, kai 1938 03 28 Tauragėje gimė **Algimantas Vladislovas Tamašauskas** – JAV lietuvių architektas, architektūros istorikas.

Balandis

12 d. – 50 metų, kai 1968 04 12 Tauragėje gimė **Egidijus Arnašius** – kunigas, kompozitorius, dainų autorius ir atlikėjas, Lietuvių katalikų misijos kapelionas Airijoje.

18 d. – 50 metų, kai 1968 04 18 Tauragėje gimė **Juozas Gaižauskas** – aktorius, TV laidų ir renginių vedėjas.

22 d. – 90 metų, kai 1928 04 22 Kuisių k. (Tauragės r.) gimė **Elena Augaitytė** – skulptorė, gintaro apdirbimo meistrė, Lietuvos dailininkų sąjungos Klaipėdos skyriaus narė.

23 d. – 100 metų, kai 1908 04 23 Sakalinės k. (Tauragės r.) gimė **Jonas Kruopas** – kalbininkas, filologijos mokslų daktaras. Mirė 1975 m. Vilniuje.

25 d. – 110 metų, kai 1908 04 25 Bliūdsukių k. (Šilutės r.) gimė **Jonas Beinorius** – kunigas. Nuo 1940 m. daugiau negu 15 metų buvo Tauragės klebonas. Mirė 1985 m. Palangoje

Gegužė

5 d. – 90 metų, kai 1928 05 05 Tauragėje gimė **Aspazija Surgailienė-Vaivadaitė** – dailininkė grafikė. Mirė 2011 m. Vilniuje.

10 d. – 60 metų, kai 1958 05 10 Tauragėje gimė **Algimantas Macijauskas** – tautodailininkas, audėjas. Suteiktas Lietuvos meno kūrėjo statusas, nuo 1996 m. - Lietuvos tautodailininkų sąjungos Žemaitijos skyriaus narys.

11 d. – 130 metų, kai 1888 05 11 Kybartuose gimė **Jonas Vilkaitis** – kooperatininkas, pedagogas, visuomenės veikėjas. 1920-1924 m. buvo Tauragės apskrities savivaldybės pirmininkas, iki 1926 m. mokytojavo Tauragės gimnazijoje, suorganizavo mokytojų seminariją ir joje dėstė. Mirė 1975 01 01 Niujorke, JAV.

13 d. – 90 metų, kai 1928 05 13 Kelmėje gimė **Antanas Bagdonas** – tautodailininkas, Tauragės garbės pilietis (1994 05 25). Mirė 2015 m. Tauragėje.

Birželis

4 d. – 60 metų, kai 1958 06 04 Tauragėje gimė **Gintarė Jautakaitė** – dainininkė, kompozitorė ir poetė.

7 d. – 80 metų, kai 1938 06 07 Tauragėje gimė **Gražina Janina Švažienė-Degutytė** – dailininkė keramikė, VDU Vizualiojo ir taikomojo meno fakulteto keramikos katedros vedėja, docentė, Lietuvos dailininkų moterų draugijos, Lietuvos dailininkų sąjungos narė.

Liepa

20 d. – 70 metų, kai 1938 07 20 Nemeilių k. (Tauragės r.) gimė **Gediminas Šimkus** – KU Režisūros katedros docentas (1988), bendrijos „Mažoji Lietuva“, Lietuvos mėgėjų teatro sąjungos tarybos narys.

21 d. – 170 metų, kai 1848 07 21 Batakiuose (Tauragės r.) gimė **Juozas Dryja-Visockis** – vargonininkas, chorvedys, savamokslis kompozitorius, dirigentas. Mirė 1916 m. Oriole (Rusija).

Rugpjūtis

2 d. – 70 metų, kai 1948 08 02 Tauragėje gimė **Jonas Viktoras Kalvanas** – evangelikų liuteronų vyskupas. Mirė 2003 04 25.

11 d. – 120 metų, kai 1898 08 11 Globių k. (Tauragės r., Gaurės valsčiuje) gimė **Vincas Mockus** – matematikas. Mirė 1981 m.

22 d. – 60 metų, kai 1958 08 22 gimė **Gerald Kummer** – buvęs Vokietijos Rydštato miesto burmistras, Tauragės Garbės pilietis (2004-05-25).

Rugsėjis

1 d. – 105 metai, kai 1913 09 01 Pajūralyje (Šilalės raj.) gimė **Sonė Pipiraitė-Tomarienė** – pedagogė, vaikų rašytoja, poetė. Mokėsi Tauragės mokytojų seminarijoje, mokytojavo Tauragės apskrities pradžios mokyklose. Mirė 2002 m. JAV.

18 d. – 90 metų, kai 1928 09 18 Maščių k. (Tauragės r.) gimė **Juozas Stonys** – literatūros tyrinėtojas, filologijos mokslų daktaras, profesorius. Mirė 2014 m.

Spalis

16 d. – 75 metai, kai 1943 10 16 Stokaičių k. (Tauragės r.) gimė **Algimantas Liekis** – istorikas, humanitarinių mokslų daktaras, docentas, mokslinių leidinių „Lietuvos mokslas“ ir „Lietuvių tauta“ vyriausiasis redaktorius, VGTU Mokslotyros centro direktorius.

20 d. – 70 metų, kai 1938 10 20 Adakavo k. (Tauragės r.) gimė **Liudvika Ramanauskaitė-Keller** – humanitarinių mokslų daktarė, menotyrininkė, Lietuvos dailininkų ir žurnalistų sąjungos narė. Gyvena JAV. Dirba modernaus meno konsultante, yra JAV vitražistų sąjungos narė.

21 d. – 85 metai, kai 1933 10 21 Požerūnų k. (Tauragės r.) gimė **Benjaminas Kondratas** – pedagogas, lituanistas, literatas.

Lapkritis

Gruodis

6 d. – 80 metų, kai 1938 12 06 Sartininkų k. (Tauragės r.) gimė **Pranas Algimantas Kuisys** - docentas, technologijos mokslų daktaras, VGTU VŠĮ Kokybės vadybos centro direktorius.

12 d. – 100 metų, kai 1918 12 12 Panevėžio r. gimė **Petras Karkauskas** – melioracijos Tauragėje pradininkas, Mašinų melioracijos stoties įkūrėjas, Tauragės garbės pilietis (2009-12-17). Mirė 2015 10 06.

16 d. – 90 metų, kai 1928 12 16 Pužų k. (Tauragės r.) gimė **Elena Šapokienė (Valskytė)** – pedagogė, habilituota socialinių mokslų daktarė (1990), profesorė, Latvijos habil. mokslų dr. (1992). Mirė 2009 m.

26 d. – 65 metai, kai 1953 12 26 Vėžalaukio k. (Tauragės raj.) gimė **Alvidas Jancevičius** – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo vyriausiasis specialistas ryšiams su visuomene, žurnalistas, režisierius, cirko istorijos metraštininkas, iliuzionistas.